

academie

ROLDUC

Lezingen in Rolduc 2014 - 2015

Filosofie Theologie Bijbel Geloven
Christelijke spiritualiteit Christelijke cultuur
Leven en dood Religies in gesprek

Inleiding

De lezingen van de Academie Rolduc zijn bedoeld voor een breed publiek. Mensen zijn op zoek naar spiritualiteit, zingeving, verdieping, achtergrond, waarheid. Op de levensbeschouwelijke 'markt' bestaat een breed aanbod. De Academie Rolduc wil present zijn op deze levensbeschouwelijke markt vanuit de katholieke achtergrond. In het randgebied van samenleving en kerk wordt een aantal thema's aangeboden op de terreinen van filosofie, bijbel, geloof, spiritualiteit, cultuur en religie.

De sprekers, die u in dit eerste jaar mee op weg nemen, zullen u een aantal boeiende en inspirerende avonden bezorgen. Er zijn zeker sprekers met onderwerpen bij die tot uw verbeelding spreken en die u beslist zult willen horen, misschien zelfs wel allemaal.

Rector Dr. J. Vries

2

Structuur van de avonden

19.00 - 19.45 u. 1^e gedeelte
19.45 - 20.00 u. koffiepauze
20.00 - 20.45 u. 2^e gedeelte
20.45 - 21:30 u. vragen en open dialoog

Na afloop van de avond is er de mogelijkheid om in de recreatie van het seminarie met elkaar en de spreker(s) van die avond over het onderwerp en anderszins na te praten. De plaats van alle lezingen is het seminarie gedeelte van Abdij Rolduc.

Fundamentele theologie

De verrijzenis van Jezus Christus *Waarheid of wensdenken?*

De verrijzenis van Jezus uit de dood is omstrede. Dood is dood, denken veel mensen onwillekeurig, dat geldt voor Jezus van Nazareth evenzeer. Zijn de verhalen over zijn verrijzenis niet ontstaan vanuit psychologische en spirituele mechanismen, vanuit een behoefte aan een 'happy end', een symbool voor levensdrang en hoop?

De Bijbel is heel stellig: Jezus is verrezen uit de dood en aan zijn leerlingen verschenen. Die paasboodschap staat zelfs centraal. Wat zegt de Bijbel er wel en niet over? Hoe kun je die verrijzenis verstaan? Was het graf leeg? Wat en hoe waren de 'verschijningen'? Zijn de getuigenissen daarover betrouwbaar? Welke betekenis kan de verrijzenis van Jezus hebben voor ons en onze wereld? Dit zijn de actuele vragen en discussies die ons in deze lezing bezig houden en waarover wij van gedachten kunnen wisselen.

3

Vrijdag 31 oktober 2014, 19.00 u.

Inleider: Dr. Jan Vries, priester van het bisdom Roermond en rector van het Grootseminarie Rolduc en het Theologisch Instituut Rolduc. Hij doceert o.a. fundamentele theologie en kerkelijke documenten.

Bijbel

Paulus, uitvinder van het christendom?

Een religieus genie, een neuroticus?

Wat zegt het Nieuwe Testament over hem?

Nog voordat de evangelisten hun eerste woorden neerschreven, doorkruiste Paulus reeds het gehele Middellandse zeegebied met slechts één doel voor ogen: de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus. Zelf aangeraakt door de bevrijdende kracht van de Verrezen Heer wil hij de mens ertoe brengen om zich net zoals hijzelf te laten 'omvormen' of te laten bekeren en het geloof in die goede boodschap aan te nemen. Paulus verkondigt deze boodschap met goddelijke vurigheid. In zijn brieven spreekt hij vertrouwensvol, eerbiedig, bemoedigend, maar ook vermanend en door tranen overmand. Hij toont zich erg strijdvaardig en streng, maar ook kwetsbaar en emotioneel. Het maakt van hem een weerbarstig figuur, moeilijk te doorgronden. Deze kwaliteiten en het feit dat we op historisch vlak maar weinig met zekerheid over zijn leven kunnen stellen, heeft ertoe geleid dat er heel wat sterke verhalen over Paulus de ronde doen. Was hij een Romeins spion? Was hij in eigen persoon de uitvinder van het christendom? Of was hij toch vooral Joods en richtte hij zijn boodschap dan ook eerst en vooral tot geloofsgenoten? Tijdens de avond maken we kennis met de ijverige Paulus. Omdat hij opgroeide in een wereld die in grote mate verschilt van onze eigen leefwereld, staan we eerst even stil bij de leefwereld van Paulus. Daarna beantwoorden we aan de hand van brieffragmenten de vraag of Paulus al dan niet de uitvinder van het christendom was. Tot slot schetsen we enkele basislijnen van Paulus' geloof en denken.

Vrijdag 28 november 2014, 19.00 u.

Inleider: Dr. Martijn Steegen, educatief medewerker bij het Centrum voor Christelijk Vormingswerk (CCV) in het bisdom Hasselt en docent Exegese - NT aan het Grootseminarie Rolduc.

Leven en dood

Euthanasie en de waardigheid van het leven

In de laatste jaren is euthanasie steeds meer geaccepteerd en soms zelfs ronduit aangemoedigd als een manier om van lijden bevrijd te worden. De voorwaarden die de wet gesteld heeft bij het legaliseren van euthanasie, verraden al dat een dergelijke keuze ook alleen al maatschappelijk en juridisch een aantal problemen kent.

Vragen rond leven en dood hebben echter te maken met veel meer, dan alleen maar praktische problemen. Daarom is er ook een ander belangrijk aspect dat veel aandacht verdient. Wat betekent het dat een mens er voor kiest om het leven te beëindigen, dat hij van God heeft gekregen? Het menselijk leven heeft een waardigheid die tot zijn recht komt in de keuzes die een mens maakt. Om te begrijpen wat er achter de keuze voor euthanasie zit en om een antwoord te kunnen geven in de discussies rond dit thema, zullen we ingaan op de medische, juridische en morele aspecten van de keuze voor euthanasie en zoeken naar waar de grenzen liggen.

Vrijdag 30 januari 2015, 19.00 u.

Inleider: Dr. Lambert Hendriks, priester van het bisdom Roermond. Gepromoveerd tot doctor in de gewijde theologie aan de Lateraanse universiteit in Rome. Docent ethiek en moraaltheologie aan het Grootseminarie Rolduc. Is tevens vicerector en studieprefect van dit instituut.

Religies in gesprek

Onrustgebied Midden-Oosten (deel 1)

De systematische godsdienstwetenschap houdt er rekening mee dat religie, cultuur, politiek en economie altijd in wissenwerking met elkaar staan en elkaar wederzijds beïnvloeden. Dit houdt óók in dat religie makkelijk te misbruiken valt voor politieke of economische doeleinden. In deze lezing gaan we eerst na welke godsdienstige aspecten binnen de Islam zelf oorzaak kunnen zijn voor het conflict-potentieel in het Nabije Oosten (de kwestie van Sjiïeten en Soennieten). Maar omdat dit onvoldoende antwoorden oplevert gaan we vervolgens ook bekijken welke rol het christelijke Westen bij het ontstaan van deze conflicten speelde of nog speelt. We komen bij aspecten uit die wij westerlingen niet graag onder ogen willen zien: Het koloniale verleden - wij zijn het allang vergeten, maar zij niet! - dat ook mede oorzaak is van het conflict tussen Israël en de Palestijnen; vervolgens het Westers economisch imperialisme dat de economieën van deze landen domineert. En niet te vergeten de toenemende secularisatie die (als cultureel imperialisme) met macht de islamitische cultuur binnendringt en voor spanningen, ook binnen de Islam zorgt. De spanningen tussen liberale moslims die met het Westen mee willen gaan en de orthodoxe tot en met de fundamentalistische moslims die deze ontwikkeling tegen willen houden. Bij alles komt nog de "greep naar de olie", er dreigt een slag om de resources die binnen afzienbare tijd opraken. Het Nabije Oosten is aan een explosie toe... Is er een oplossing mogelijk en kunnen de godsdiensten zelf (Islam, Jodendom en Christendom) misschien een positieve rol hierbij spelen?

Vrijdag 20 maart 2015, 19.00 u

Inleidster: Drs. Helene Etminan, Godsdienstwetenschapper en docente wereldreligies aan het Theologisch Instituut Rolduc (TIR).

6

Filosofie

Onrustgebied Midden-Oosten (deel 2)

Deze avond is een vervolg op de lezing van 20 maart 2015. Na de godsdienstwetenschappelijke benadering zullen nu enkele filosofische aspecten van de situatie in het Midden-Oosten aan de orde komen. De reeds decennia durende conflicten roepen de vraag op of er wel oplossingen mogelijk zijn die conform geacht worden met Westerse vormen van conflictbeheersing. Er is immers vaker de mening geopperd dat het Midden-Oosten niet bereid is voor een democratische staatsvorm. Wat is hiervan te denken? Of leeft er misschien een idee van geschiedenis die strijd en oorlog 'noodzakelijk' laat zijn om telkens een nieuw tijdperk in te luiden? Zijn oorlogen wel te vermijden? Welke verschillende gods- en mensbeelden zijn ook binnen de drie monotheïstische godsdiensten te onderkennen, die een sturende rol in de praktijk van de menselijke samenleving spelen? Of moeten wij vanuit een breder perspectief onder ogen zien dat globale ontwikkelingen in de economie, de communicatie en het verlangen naar een ideale godsstaat de bestuurbaarheid van nationale staten in de toekomst onmogelijk maken?

Deze vragen stelt de politieke en sociale filosofie voor grote uitdagingen, en juist daarom is het des te meer de taak aan het filosofische denken om denkwegen en praktische handreikingen aan te bieden.

Vrijdag 17 april 2015, 19.00 u.

Inleider: Dr. Detlef Rohling, priester van het bisdom Roermond. Gepromoveerd aan de universiteit van Keulen tot doctor in de filosofie. Hij is docent filosofie aan het Grootseminarie Rolduc en hier tevens bibliothecaris.

7

Christelijke spiritualiteit

Wat is (katholieke) christelijke spiritualiteit?

Vroom zijn is uit - spiritueel zijn is in

In onze samenleving komen wij onder de noemer 'spiritualiteit' een breed spectrum tegen van inzichten, belevingen en bewegingen. Tevens is er een traditie van 2000 jaar van 'christelijke spiritualiteit'.

Tijdens de avond wordt ten eerste getracht een indruk te geven van het terrein van 'spiritualiteit' in de huidige samenleving.

Vervolgens wordt naar de 'christelijke' spiritualiteit gekeken. Welke criteria moeten vervuld zijn om van christelijke spiritualiteit te kunnen spreken? Hoe verhoudt de christelijke spiritualiteit zich tot andere vormen van spiritualiteit?

Onlosmakelijk verbonden met de christelijke spiritualiteit (en in zekere zin met elke vorm van spiritualiteit) is een bepaald mensbeeld. Vandaar wordt als een derde en laatste aspect van spiritualiteit besproken, welk mensbeeld beantwoordt aan de christelijke spiritualiteit.

Vrijdag 22 mei 2014, 19.00 u.

Inleider: Dr. Bernard Hegge, priester van het bisdom Roermond. Gepromoveerd aan het Instituut voor Spiritualiteit van de Pauselijke Universiteit Gregoriana te Rome. Hij is docent aan het Grootseminarie Rolduc voor het vak spirituele theologie en geeft veelvuldig inleidingen op het gebied van de christelijke spiritualiteit.

8

Christelijke cultuur

Georg Friedrich Händel (1685-1759),

MESSIAH (1741)

Ik weet dat mijn Verlosser leeft

In het oratorium MESSIAH van Georg Friedrich Händel staan niet de persoon en lijden van Jezus centraal zoals bijvoorbeeld in de evangelie-oratoria van J.S. Bach, maar diens boven-persoonlijke boodschap. Het libretto bestaat 'slechts' uit een bloemlezing van bijbelcitaties, zonder dramatische aanvullingen. Als symbiose van tekst en muziek is het een spirituele ervaring die je meeneemt in de voetsporen van de Messias-gedachte: de verlosser herstelt de paradijselijke relatie met God. Het thema van de 'verlossing' heeft ook bijkomende biografische momenten voor wat betreft Händel's eigen leven. Hij nam zich voor om na een beroerte gezonder te gaan leven. En verder had hij besloten geen opera's meer te componeren en een 'nieuw leven' op te pakken zonder ruzies, schulden en zijn leven meer naar spirituele maatstaven te gaan ordenen. MESSIAH was zijn eerste stap daartoe. Omdat hij vreesde met dit werk door de operaliefhebbers niet voldoende gewaardeerd te zullen worden, plande hij de eerste uitvoering van MESSIAH in Dublin "for the benefit of the city prison"; ook gevangenen zoeken immers 'verlossing', zowel van de armoedige toestanden in de gevangenis, als de bevrijding naar de andere kant van de tralies. De drie delen van MESSIAH beschouwen achtereenvolgens: 1. De messiaanse profetieën uit het Oude Testament. 2. De Nieuwtestamentische vervulling (dood, opstanding en hemelvaart). 3. Wederkomst en heerschappij. Interessant is nog dat de tekstuele opbouw van de Anglicaanse uitvaart (The Book of Common Prayer), met name Job en 1 Kor 15, terug te vinden is in dit laatste deel.

9

Vrijdag 19 juni 2015, 19.00 u.

Inleider: Diaken Dr. Gerard Sars. Gepromoveerd tot doctor in de muziekwetenschappen aan de Johannes Gutenberg-universiteit van Mainz. Diaken in de St. Mattiasparochie te Posterholt. Werkzaam als geestelijk verzorger aan verpleeghuis St. Camillus te Roermond.

Bibliotheek Rolduc

Wie 'Rolduc' hoort, denkt vanouds aan opleiding en studie. Inderdaad, alle eeuwen door was Rolduc als Abdij, als kleinseminarie en nu als Grootseminarie en Congrescentrum altijd een plaats van bezinning, verdieping, studie, wetenschap en onderzoek. Daarvoor was het meest voor de hand liggende hulpmiddel het 'boek'. Het huidige Rolduc heeft dan ook drie bibliotheken: de bekende 'Rococo-bibliotheek', waar echter alleen enkele sierboeken staan om de bijzonder fraaie zaal cachet te geven; de bibliotheek van oude boeken vanaf de 16^e eeuw, die met name voor historisch onderzoek interessant zijn en de bibliotheek van het Grootseminarie. Deze laatste is een wetenschappelijke bibliotheek, die 40 jaar geleden werd opgezet ter beoefening van studie en wetenschap, op de eerste plaats voor de docenten en studenten, maar sinds het jaar 2000 ook uitgebreid als een openbare bibliotheek die voor iedereen toegankelijk is. Dat betekent, de meeste daar aanwezige boeken kunnen door iedereen worden geleend. Daarom kan ook iedereen gratis lid worden. Ook het uitlenen van boeken voor vier weken (met de mogelijkheid tot verlenging) is kosteloos. Het Grootseminarie ziet deze mogelijkheid als een dienst om mensen de kans te bieden tot (levens-)oriëntatie, verdieping, zelfstudie en beoefening van wetenschappelijk werk. Naast de hoofddisciplines van de filosofie en theologie, is er daarom ook een ruim aanbod aan Bijbel, (kerk-)geschiedenis, spiritualiteit, literatuur, heiligenlevens en Limburgse cultuur en geschiedenis (de zogenaamde 'Limburgensia') te vinden. De bibliotheek van het Grootseminarie is onderdeel van het gebouwencomplex van het seminarie en vanaf de hoofdingang via de borden 'Grootseminarie' bereikbaar. Een eerste indruk biedt bovendien de 'online-catalogus' op www.rolduc.nl waar via verschillende categorieën doelgericht naar bepaalde auteurs en/of werken kan worden gezocht en waar tevens het uitleenreglement beschikbaar is. Voor meer informatie en contact zijn de medewerkers bereikbaar via [bibliotheek@rolduc.nl](mailto: bibliotheek@rolduc.nl) of tel. 045 54 66 821. U bent van harte uitgenodigd om de 'bevroren geest' van een boek door het eigen lezen weer vloeibaar te maken. De openingstijden zijn van maandag t/m vrijdag: van 13.00 - 16.30 uur.

Theologisch Instituut Rolduc

De Academie Rolduc is ook verbonden met het Theologisch Instituut Rolduc. Het Theologisch Instituut Rolduc (TIR) is een kerkelijke onderwijsinstelling voor katholieke theologie, van het bisdom Roermond, die sinds 1976 de opleiding van de kandidaten voor het permanente diaconaat verzorgt. Tegenwoordig stelt het zich ten doel een filosofische, theologische en pastorale opleiding te verzorgen voor hen die als:

- priester,
 - permanent diaken,
 - pastorale medewerk(st)er of als
 - assistent geestelijke verzorger
- willen gaan werken in of vanuit de Kerk.

Ook bestaat er een opleiding voor hen die in het middelbaar onderwijs het vak godsdienst of levensbeschouwing (erbij) willen doceren (indien reeds onderwijsbevoegd).

Het Instituut is een zelfstandige onderwijsinstelling, maar wel verbonden met het Grootseminarie Rolduc, de priesteropleiding van het bisdom Roermond. Hierdoor worden het contact en de eenheid tussen toekomstige priesters, permanente diakens, pastorale werk(st)ers, geestelijke verzorgers en godsdienstleraren bevorderd. De te behalen diploma's zijn kerkelijke diploma's op het niveau van het Hoger Beroepsonderwijs. De opleiding staat tevens open voor hen die uit interesse cursussen in katholieke theologie willen volgen.

Meer informatie

Rector Jan Vries

telefoon: 045 546 68 10 of 06 51 18 78 63

e-mail: rector@rolduc.nl

Diaken Ton Batens, studieprefect TIR

telefoon: 06 15 85 80 42

e-mail: diaken.batens@gmail.com

Informatie en aanmelding voor de lezingen van de Academie Rolduc

De lezingen vinden plaats in het seminarie gedeelte van Abdij Rolduc.

**Heyendallaan 82
6464 EP Kerkrade**

Stel uw navigatie in op Kerkrade,
Roderlandbaan.

De kosten zijn per avond € 5,-.
Ter plaatse te voldoen. Aanmelding is gewenst,
bij voorkeur per e-mail.

Diaken Ton Batens

e-mail: academie.rolduc@gmail.com

telefoon: 06 15 85 80 42

